

Metode for landskapsanalyse i kommuneplanen

Even Gaukstad og Kristi Vindedal
Riksantikvaren

Historisk kontekst

*- Natur- og kulturlandskapet i
arealplanleggingen*

NMR 1987

*- Kulturlandskapet i
kommuneplanleggingen*

DN og RA 1996

Forprosjekt for
oppfølging av
den europeiske
landskapskonvensjonen

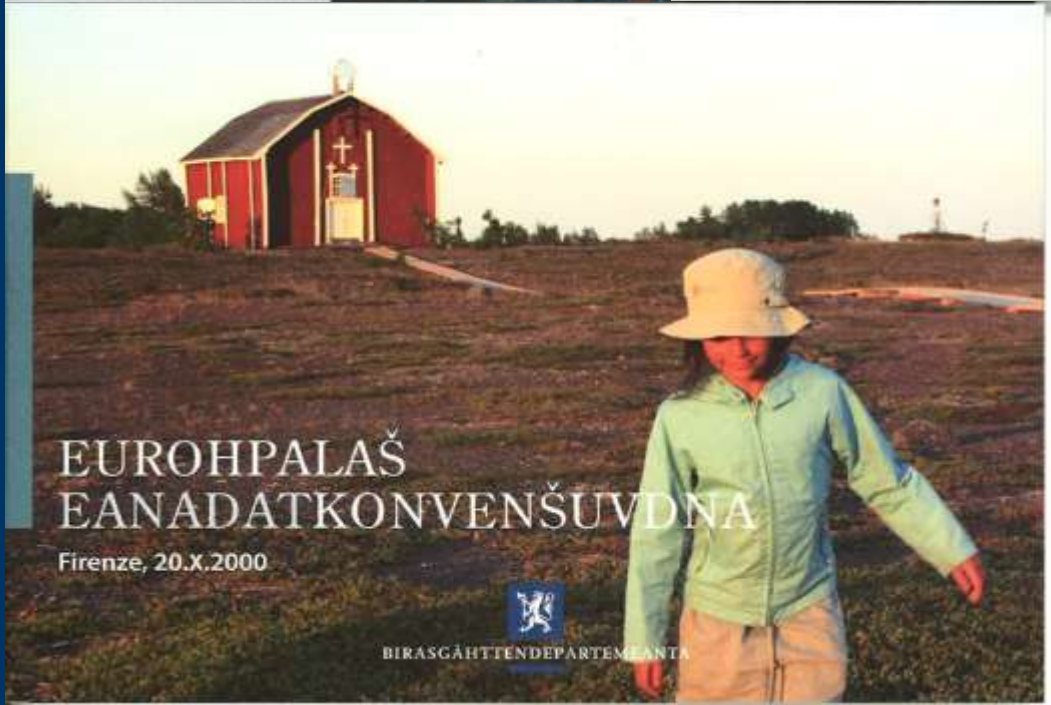
Strategi
for arbeid med landskap

NORDENS LANDSKAP

Nordisk Ministerråd · Miljø

EUROHPALAS
EANADATKONVENŠUVDNA

Firenze, 20.X.2000

BIRASGÄHTTENDEPARTEMENTANTA

Bakgrunn for det gjennomførte arbeidet med metode for landskapsanalyse

Utfordringer og oppdrag fra MD

- Følge opp den europeiske landskapskonvensjonen
- Klargjøre landskapsbegrepet
- Videreutvikle en helhetlig tilnærming der natur- og kulturminneforvaltning har felles ansvar for landskap
- Ivareta allmenhetens medvirkning og oppfatning av landskap

- Følge opp behov for metodeutvikling for analyse og verdivurdering av landskap
- Utvikle veileder for konsekvensutredning av planer
- Utvikle veileder for vindkraftanlegg

LANDSKAPSANALYSE

Framgangsmåte for vurdering av
landskapskarakter og
landskapsverdi

Versjon februar 2010

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

Veileder
Metode for landskapsanalyse
i kommuneplan

Metode for landskapsanalyse

- Bygd på tidligere metoder

- 1987 Natur- og kulturlandskapet i arealplanleggingen. NMR
- 2002 Landscape Character Assessment. Countryside Agency and Scottish Natural Heritage
- 2005 Nasjonalt referansesystem for landskap. NIJOS
- 2006 Håndbok 140 for konsekvensanalyse. Statens vegvesen, tema landskapsbilde
- 2007 Landskabskaraktermetoden. Miljøministeriet Danmark

Veileder - metode for landskapsanalyse i kommuneplan

- MD-oppdrag
- DN og RA i samarbeid
- Eksempel fra Ringerike kommune
- Referansepersoner fra forvaltning og fagmiljø

Landskapsanalyse i kommunen – for mange formål

Foto: Ragnhild Hoel©Riksantikvaren

Skaffe oversikt over
kommunens landskap
Arealplanlegging
Konsekvensutredning
Verdiskaping
Landbruksforvaltning
Skjøtsel og
forvaltning

Sentrale forhold ved metoden

- Basert på landskapskonvensjonen
- Helhetlig landskapsbegrep
- Vekt på medvirkning

Systematisk framstilling

- Landskapsanalysen og konsekvensutredningen fase for fase med
 - *Hva skal gjøres?*
 - Aktører og medvirkning, aktuelle kilder
- Eksempel til hver fase
- Sjekklistor / skjema

Seks registreringstema

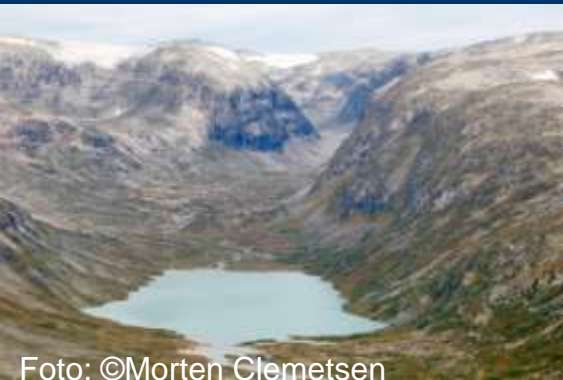

Foto: ©Morten Clemetsen

Foto: ©Morten Clemetsen

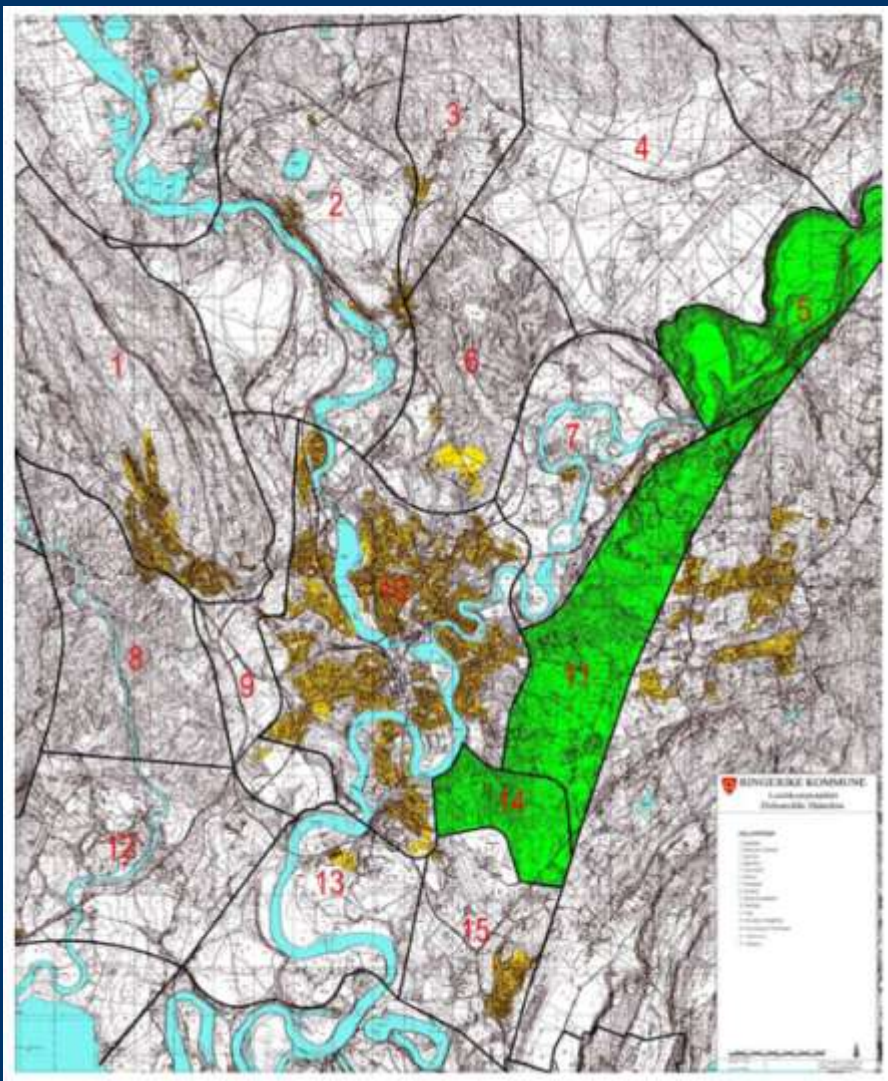
Landformer og vann
Vegetasjon
Arealbruk og bebyggelse
Kulturhistorien i landskapet
Kulturelle referanser
Romlig-estetiske forhold

Foto: Mari Lise Sjong©Direktoratetfor naturforvaltning

Sentralt for analysearbeidet

Velge *flyhøyde/flyhøyder*

Avgrense *delområder*

Fastsette

landskapskarakter

Landskapskarakter

er et konsentrert uttrykk for samspillet mellom et områdes naturgrunnlag , arealbruk, historiske og kulturelle innhold, romlige og andre sansbare forhold som særpreger området og adskiller det fra omkringliggende landskap.

Veileder. Metode for landskapsanalyse i kommuneplan DN og RA, 2011

Helhet og sammenheng på tvers av delområder

- Brukstradisjoner fra sjø til fjell, fra by til bygd
- Ubrutte natursammenhenger
- Ferdselsårer
- Store landformer

Verdisetting bygger på landskapskarakteren

Verdikriterier:

- Mangfold og variasjon
- Tidsdybde og kontinuitet
- Helhet og sammenheng
- Brudd og kontrast
- Tilstand og hevd
- Inntrykkstyrke og utsagnskraft
- Lesbarhet
- Tilhørighet og identitet

Vurdere konsekvenser for landskapet av kommuneplanen

- Vurdere konsekvens av forslag til utbyggingsområder
- Vurdere konsekvens av samlede arealbruksendringer i planen

→ **Klarlegge påvirkning på landskapskarakteren**

Utprøving i Lyngen og Nordreisa

Foto: Inger Marie Olsrud©riksantikvaren

- Mulig å forenkle?
- Ressursbruk
- Kompetanse
- Praktisk opplegg for medvirkning
- Evaluering i etterkant

